

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫ
МОСКВА РАЙОНУ
МИН-БУЛАК АЙЫЛ
АЙМАГЫНЫН
АЙЫЛДЫК КЕҢЕШИ

КЫРГЫЗСКАЯ РЕСПУБЛИКА
МОСКОВСКИЙ РАЙОН
АЙЫЛНЫЙ КЕНЕШ
МИН-БУЛАКСКОГО
АЙЫЛНОГО АЙМАКА

ТОКТОМ №5
Миң-Булак айыл аймагынын айылдык кеңешинин
биринчи сессиясы

29-ноябрь 2024-жыл

Садовое айылы

Кыргыз Республикасынын Президенти С.Н.Жапаровдун «Кыргыз
Республикасында үй-бүлөлүк салтанаттарды жана маркумду эскерүү
үрп-адаттарын тартипке келтирүү боюнча чаралар жөнүндө»
Жарлыгын ишке ашыруу жөнүндө

Күн тартибиндеги маселени карап жана талкуулап чыгып,
«Жергиликтүү мамлекеттик администрация жана жергиликтүү өз алдынча
башкаруу органдары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын 2021-жылды 20-
октябрындагы №123 Мыйзамынын 34-беренесинин 2-бөлүгүнө негиз,
Кыргыз Республикасынын Президенти С.Н.Жапаровдун «Кыргыз
Республикасында үй- бүлөлүк салтанаттарды жана маркумду эскерүү үрп-
адаттарын тартипке келтирүү боюнча чаралар жөнүндө» Жарлыгын ишке
ашырууну камсыз кылуу максатында, Миң-Булак айылдык кеңешинин
сессиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Кыргыз Республикасынын Президенти С.Н.Жапаровдун 2022-жылдын 24-февралындагы ПЖ №54 «Кыргыз Республикасында үй-бүлөлүк салтанаттарды жана маркумду эскерүү үрп-адаттарын тартипке келтирүү боюнча чаралар жөнүндө» Жарлыгы аткарууга алынсын.
2. Миң-Булак айыл аймагында үй-бүлөлүк салтанаттарды жана маркумду эскерүү үрп-адаттарын тартипке келтирүү боюнча чаралар жөнүндө Жобо бекитилсин тиркемеге ылайык.
3. Кыргыз Республикасынын Президенти С.Н.Жапаровдун 2022-жылдын 24-февралындагы ПЖ № 54 «Кыргыз Республикасында үй-бүлөлүк салтанаттарды жана маркумду эскерүү үрп-адаттарын тартипке келтирүү боюнча чаралар жөнүндө» Жарлыгын ишке ашыруу боюнча эл арасында түшүндүрүү иштерин жүргүзүү жагы айыл өкмөтүнүнө тапшырылсын.
4. Бул токтомдун аткарылышына көзөмөл жүргүзүү Миң-Булак айыл өкмөтүнүн башчысы Б.Ж.Алыбековго жүктөлсүн.

Төрайым

Асадова А.К.

**Миң-Булак айыл аймагында үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске
алуу ырым-жырымдарын өткөрүүнүн тартиби жөнүндө**

ЖОБО

1. Жалпы жоболор
 2. Жобону иштеп чыгуунун, кабыл алуунун (бекитүүнүн) жана күчүнө киргизүүнүн тартиби
 3. Үй-бүлөлүк салтанаттарды өткөрүүнүн тартиби
 4. Өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүүнүн тартиби
 5. Үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүүнү ирээтке келтирүүчү, көзөмөлдөөчү комиссиялар жана кызмат адамдары
 - 5.1. Жергиликтүү комиссия
 - 5.2. Райондук комиссия
 6. Жобонун талаптарын бузгандык үчүн жоопкерчилик
1. **Жалпы жоболор**
 - 1.1. Бул ЖОБО “Кыргыз Республикасында үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын иретке келтирүү чаралары жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 24-февралындагы ПЖ №54 – Жарлыгына ылайык, жергиликтүү калктын өзгөчөлүгүн жана салтын эске алып иштелип чыккан, жергиликтүү жамааттын жыйынында кабыл алынган эрежелерди камтыйт.
 - 1.2. Жобонун максаты айылдарда үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүүнү ирээтке келтирүү, аларды өткөрүүдө убаракерчиликке, өлүк ээсинмаж бурлоого, өзүн көрсөтүүгө умтулууга, башка адамдардын социалдык абалын тоготпоого, ашыкча ысырапкорчулукка, элдин салт-санаасын, үрп-адатын тоготпоого жол бербөө, ата салтына жат терс жөрөлгөлөрдүн күндөлүк турмушта жайылышына бөгөт коюу, элибиздин нукура салт-санаасын жана ырым-жырымдарын кеңири пропагандалоо жана жайылтуу болуп эсептелинет.
 2. **Жобону иштеп чыгуунун, кабыл алуунун (бекитүүнүн) жана күчүнө киргизүүнүн тартиби**
 - 2.1. Айыл аймагында үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүүнүн тартиби жөнүндө жобону (мындан ары - жобо) иштеп чыгуу үчүн айыл өкмөтүнүн башчысынын буюрмасы менен курамы айыл өкмөтүнүн кызматкерлеринен, жергиликтүү кеңештин депутаттарынан, ардагерлердин, аялдар жана жаштар уюмдарынын, аксакалдар сотунун, диний уюмдарынын, өкмөттүк эмес уюмдардын, жергиликтүү коомдоштуктун өкүлдөрүнөн турган жумушчу тобу түзүлөт.

- 2.2. Ушул Жобонун негизинде жумушчу тобу тарабынан иштелип чыккан жобонун долбоору айылдык жыйындарда талкууланат, жалпыга тааныштыруу үчүн такталарга илинет, айыл өкмөтүнүн, жергиликтүү мамлекеттик администрациясынын сайттарына жайгаштырылат. Келип түшкөн иштиктүү сунуштар эске алынып, жобонун долбооруна киргизилет. Иштелип чыккан жобо жергиликтүү кеңештин сессиясында бекитилет.
- 2.3. Жобо ага кызыккан жарандарга айыл өкмөтү жана кеңеш тарабынан, керек убагында жергиликтүү мамлекеттик администрациясы тарабынан тынымсыз тааныштырылат.

3. Үй-бүлөлүк салтанаттарды өткөрүүнүн тартиби

- 3.1. Үй-бүлөлүк салтанаттарга бешик тою, тушоо кесүү тою, балдарды сүннөткө отургузуу, нике (үйлөнүү) тою, куда тосуу, маараке салтанаттары ж.б. өткөрүүдө 1 бодо (жылкы же уй) мал же 2 койдон(же 2 эчки) ашык союуга жана келген коноктордун саны 200 кишиден ашпоосу абзел.
- 3.2. Үй-бүлөлүк салтанаттар айылдарда калыптанып калган жергиликтүү эрежелер жана тартип боюнча, киргизилген чектөөлөрдү жана тыюуларды бекем сактоо менен өткөрүлөт.

4. Өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүүнүн тартиби

- 4.1. Өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын (акыркы сапарга узатуу, үчүлүк, жетилик, кыркылык) өткөрүүдө мал союуга тыюу салынат.
- 4.2. Өлгөндү эске алуу ырым-жырымдары мал союуну эсепке албаганда айылдарда калыптанып калган жергиликтүү эрежелер жана тартип боюнча өтүрүлөт.

5. Үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүүнү ирээтке келтирүүчү, көзөмөлдөөчү комиссиялар жана кызмат адамдары

Жобого ылайык үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүүнү ирээтке келтирүүчү, көзөмөлдөөчү органдарга жана кызмат адамдарына Президенттин облустагы өкүлү, райондун акими, айыл өкмөтүнүн башчысы, облустук комиссия, райондук комиссия, жергиликтүү комиссия кирет.

Бардык комиссиялар өздөрүнүн ишин документтештиришет.

5.1. Жергиликтүү комиссия

5.1.1 Жергиликтүү комиссия айыл өкмөтүндө түзүлөт. Анын курамына айыл өкмөтүнүн кызматкерлери, жергиликтүү кеңештин депутаттары, маданият мекемесинин, ардагерлердин, аялдардын жана жаштардын уюмдарынын, аксакалдар сотунун, диний уюмдардын, өкмөттүк эмес уюмдардын, милициянын, жергиликтүү коомдоштуктун өкүлдөрү кирет. Жергиликтүү комиссия айыл өкмөтүнүн буюрмасы менен бекитилет.

5.1.2. Жергиликтүү комиссиянын мүчөлөрү өлгөндү эске алуу ырым-жырымы өткөрүлүп жаткан жерге жерине барып түшүндүрүү иштерин жүргүзөт, өлүк ээсин жобонун талаптары менен тааныштырып, ал тууралуу журналга кол тамгасын койдурат, жобонун талаптарынын аткарылышына мониторинг жана көзөмөл жүргүзөт, жобонун талаптарын бузуу болгон учурда ал жөнүндө журналга каттоо жүргүзөт (же акт түзөт), ал тууралуу комиссияда маселе карайт, талапты бузганга карата чара (анын ичинде коомдук уяткаруу чарасын) көрөт.

5.2. Райондук комиссия

5.2.1. Райондук комиссия жергиликтүү мамлекеттик администрацияда түзүлөт. Анын курамына аким, айыл өкмөт башчылары, администрациянын кызматкерлери, жергиликтүү кеңештин депутаттары, милициянын, маданият бөлүмүнүн, билим берүү бөлүмүнүн, кесиптик кошуундардын, ардагерлердин, аялдардын жана жаштардын уюмдарынын, аксакалдар сотунун кеңешинин, диний уюмдардын, өкмөттүк эмес уюмдардын, массалык маалымат каражаттарынын ж.б. өкүлдөрү кирет. Райондук комиссия акимдин буюрмасы менен бекитилет.

5.2.2. Райондук комиссия ишинде жобону жетекчилик кылат, жобонун талаптарынын аткарылышына мониторинг жана көзөмөл жүргүзөт, үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүү боюнча алдыңкы тажрыйбаларды жалпылайт, аларды жайылтуу боюнча тиешелүү иштерди жүргүзөт, жобонун талаптарын бузуу болгон учурда ал бузган адамдарга карата чара (анын ичинде коомдук уяткаруу чарасын) көрөт, жергиликтүү комиссиялардын чечимдерине даттанууларды карайт, чечим кабыл алууну татаалданткан жагдайлар келип чыккан учурда чара көрүү үчүн облусттук комиссияга сунуш берет.

6. Жобонун талаптарын бузгандык үчүн жоопкерчилик

Айыл аймагында үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүү боюнча жобонун талабын бузгандык үчүн Кыргыз Республикасынын укук бузуулар жөнүндө кодексинде, жергиликтүү жамааттын уставында жана айылдын ички мыйзамдарында жана эрежелеринде каралган (элдик курултай, айылдык жыйындар, жергиликтүү кеңеш тарабынан кабыл алынган) айып жазаларынын өлчөмдөрү, салынган айыптарды төлөө мөөнөтү жана тартиби катары:

1. Миң-Булак айыл аймагынан чыгым чыкса – кара ашына союлуучу мал “2-3 кой” болуп белгиленсин;
2. Эгерде элдин чечимине каршы чыгып, үч койдон ашык же болбосо бодо мал союла турган болсо, айылдын имамы жаназа окубасын жана башка аймактан имам алып келип, жаназа окутууга жол берилбесин;
3. Эгерде элдин чечимине каршы чыгып, бодо мал же 3 койдон ашык союла турган болсо, айылдын эркектери жаназага турууга жана топурак салууга барбоого сунушталсын;

4. Жаназа окулган үйдөн баштык таратуу жана баштык көтөрүп кетүү тыюу салынсын;
5. Кыркына чейин айылдыктар үчүн бир күн белгиленип - куран окутуу аземи өткөрүлсүн:
 - Күнүнө ар адам барып куран окутуу процесси токтотулсун;
 - Пакет көтөрүп баруунун ордуна акчалай кошумча алып баруу сунушталсын;
6. Жаназа адеби жана топурак салууга баргандын адеби сакталсын (тамеки чегүү, өз-өзүнчө бөлүнүп туруп ар кайсы пайдасыз сөздөрдү сүйлөшүү ж.б.у.с. нерселерге жол берилбесин). Тартиптердин сакталышын жана аларды көзөмөлдөп туруу маселеси Беш-Көрүк, Крупское, Александровка, Сретенка, Заря, Большевик айылдарынын башчылары, Садовое айылында айыл өкмөтүнүн башчысынын орун басар-жооптуу катчысы милдеттендирилсин.